

TEMATY BADAWCZE
**WYDZIAŁU PSYCHOLOGII
I KOGNITYWISTYKI UAM**
W ROKU 2024

Spis treści

1. Adaptacja, walidacja i normalizacja narzędzia Kolb Experiential Learning Profile we współpracy z Experience Base Learning Systems	4
2. Aktywność autonarracyjna a funkcjonowanie psychiczne w zdrowiu i zaburzeniach	4
3. Aleksandria – specyfika społeczności miasta w świetle literatury diaspory	5
4. Analiza obrazów MRI i analiza neuropsychologiczna różnych grup klinicznych	5
5. Badania nad satysfakcją osób korzystających z autonomicznych (opartych o rozległe modele językowe) systemów do rozwiązywania konfliktów w paradygmacie porozumienia bez przemocy – przygotowanie systemu i badania pilotażowe	6
6. Badanie pilotażowe polskiej wersji narzędzia do badania doświadczenia przemocy seksualnej wśród grup marginalizowanych	6
7. Badanie procesów społecznych w świecie online i offline	6
8. Błądzenie myślami a mechanizmy uwagi, pamięci i kontroli poznawczej	7
9. Człowiek w sytuacji choroby przewlekłej	7
10. Dogmat o świadomości fenomenalnej	8
11. Doświadczenia rodzicielskie kobiet żyjących w związkach z kobietami w świetle uwarunkowań osobowościowych i sytuacyjnych	8
12. Eksploracja ludzkich postaw wobec robotów	8
13. Emocje w aktywności gamingowej	9
14. Facebookizacja a zachowania afiliacyjne w różnych typach związków intymnych	9
15. Fenotypy organizacji funkcji poznawczych	9
16. Formalne modelowanie rozumowań	10
17. Funkcje wykonawcze u osób z zaburzonymi nawykami żywieniowymi	10
18. Indywidualne uwarunkowania kontroli w procesie karmienia i jedzenia	11
19. Ja i tożsamość	11
20. Językowe wyrażanie patosu i zniekształceń poznawczych	11
21. Kompozycja, struktura i rozwój sieci figur przywiązania	12
22. Kontrola prakcji u osób prawo i niepraworęcznych oraz osób z typową i nietypową organizacją funkcji. Neuronalne korelaty planowania i egzekucji chwytu funkcjonalnego	12
23. Kwantyfikacja i identyczność w logice intuicjonistycznej. Teoria i zastosowania w modelowaniu rozumowań abdukcyjnych	12
24. Mentalizowanie w zaburzeniach osobowości	13
25. Między nadzieją a stratą – doświadczenia par zmagających się z niepłodnością	13
26. Mowa pogardy i nienawiści. Charakterystyka, uwarunkowania i konsekwencje	14
27. Odnowa i odpoczynek po pracy a zdrowie psychiczne i efektywność pracowników	14
28. Poczucie pewności w obliczu zmian podobieństwa pamięciowego i podobieństwa wyboru ..	14
29. Poznawcza analiza emocji	15

30.	Poznawcze, emocjonalne i behawioralne korelaty kreatywności.....	15
31.	Praktyki religijne a egoizm w pracy. Mediacyjna rola ciemnej triady. Moderacyjna rola relacji z Bogiem oraz instrumentalnego klimatu organizacyjnego	15
32.	Problemy edukacyjne, społeczne i wychowawcze uczniów z Ukrainy.....	16
33.	Przymierze terapeutyczne a skuteczność psychoterapii i rehabilitacji neuropsychologicznej .	16
34.	Psychofizjologiczne funkcjonowanie człowieka	17
35.	Psychologiczne i psychopatologiczne następstwa wydarzeń traumatycznych.....	17
36.	Psychologiczne koncepcje przebaczenia	17
37.	Psychologiczne uwarunkowania zjawisk w życiu społecznym	18
38.	Psychospołeczne warunki pracy a dobrostan pracowników.....	18
39.	Relacje między pewnością a poprawnością odpowiedzi w zadaniach pamięciowych.....	19
40.	Rozwój funkcji wykonawczych w okresie dzieciństwa	19
41.	Rozwój tożsamości niepełnosprawności – konsekwencje dla zdrowia psychicznego	19
42.	Seksualność w cyklu życia człowieka	20
43.	Tożsamość polskiej myśli psychologicznej (1918-2018): analiza diachroniczna głównych narracji definicyjnych przedmiotu psychologii w ujęciu nowej historii psychologii	21
44.	Uwarunkowania i konsekwencje życia w pojedynkę oraz rola codziennych interakcji społecznych dla zdrowia psychicznego.....	21
45.	Uwarunkowania spontanicznego podejmowania wzrokowej perspektywy poziomu pierwszego i drugiego	22
46.	Uwarunkowywania sukcesu systemów fantazmatycznych.....	22
47.	Wokół normatywności i nietypowości rozwoju psychicznego człowieka	23
48.	Wpływ immersji związanej z grami fabularnymi na udzielanie rzetelnych i trafnych odpowiedzi w psychologicznych narzędziach badawczych.....	23
49.	Wybrane problemy etyczne zawodu psychologa.....	23
50.	Wyzwania epistemologiczne w badaniach nad rasą i rasizmem w kontekstach pól- peryferyjnych	24
51.	Zaburzenia osobowości w kontekście modeli dymensjonalnych oraz modeli rozwojowych ...	24
52.	Zastosowanie metod obliczeniowych w teorii dowodu.....	25
53.	Znaczenie relacji z rodzeństwem dla społeczno-emocjonalnego rozwoju dziecka i jego dobrostanu.....	25
54.	Związek pomiędzy czasem trwania hamowania szczątkowego i długością iluzji tonu Zwickera w grupie osób z tinnitusem.....	25
55.	Związek pomiędzy dominującymi perspektywami czasowymi a dokuczliwością tinnitusu	26

1. Adaptacja, walidacja i normalizacja narzędzia Kolb Experiential Learning Profile we współpracy z Experience Base Learning Systems

Osoba kierująca: dr Julita Wojciechowska

Pozostałe osoby zaangażowane: prof. UAM dr hab. Paweł Kleka

W ramach tematu związanego z pracą nad polską wersją Kolb Experiential Learning Profile planowana jest polska adaptacja narzędzia wraz z procesem walidacji i normalizacji narzędzia.

2. Aktywność autonarracyjna a funkcjonowanie psychiczne w zdrowiu i zaburzeniach

Osoba kierująca: prof. UAM dr hab. Emilia Soroko

Pozostałe osoby zaangażowane: doktoranci i studenci seminarium magisterskiego

Projekt badawczy należy do subdyscypliny psychologia narracyjna, psychologia kliniczna oraz psychodiagnostyka. Bazuje na założeniu, że: 1) w wypowiedziach autobiograficznych ustrukturuowanych narracyjnie (autonarracjach) manifestuje się struktura osobowości, tendencje relacyjne, tożsamość, a także pośrednio poziom adaptacji; 2) funkcjonowanie psychiczne w zdrowiu i zaburzeniach będzie lepiej rozumiane i trafniej konceptualizowane, jeśli uwzględni się aktywność autonarracyjną i jej werbalne wskaźniki w wypowiedziach.

Ogólnie rozwiązywane problemy należą do następujących obszarów:

- związki między właściwościami wypowiedzi (kodowanymi pod kątem standardowych zmiennych w psychologii narracyjnej - np. koherencja narracji, nadawanie znaczenia, przetwarzanie eksploracyjne, aktywność referencyjna - przy pomocy sędziów kompetentnych oraz w sposób zautomatyzowany) a wymiarami zdrowia i zaburzeń (głównie poziomu funkcjonowania osobowości, mentalizacji, regulacji emocji, cech osobowości czy nasilenia objawów lękowych i depresyjnych) => badania ilościowe

- analiza celowo wybranych grup przypadków (homogeniczne mniejsze próby) metodami jakościowymi (głównie refleksyjną analizą tematyczną, interpretacyjną analizą fenomenologiczną czy różnymi formami jakościowych analiz treści) w celu odpowiedzenia na szczegółowe pytania badawcze dotyczące sposobu doświadczania siebie i relacji interpersonalnych przez osoby badane. => badania jakościowe

Planujemy prowadzić badania metodą wywiadu jakościowego (głównie wywiadu narracyjnego na temat historii życia wg McAdamsa z niezbędnymi modyfikacjami) wzbogacone zbieraniem danych kwestionariuszowych za pomocą standardowych narzędzi, stosowanych w psychologii zdrowia, klinicznej i osobowości.

3. Aleksandria – specyfika społeczności miasta w świetle literatury diaspory

Osoba kierująca: dr Rafał Nakonieczny

Planowane na rok 2024 badania o ogólnym tytule „Aleksandria – specyfika społeczności miasta w świetle literatury diaspory” mają być w moim zamyśle kolejnym tematem badawczym w cyklu wykładów i publikacji poświęconych fenomenowi diaspory w Aleksandrii (epoka hellenistyczna i wczesnorzymska).

Założenie badań jest dwukierunkowe: podczas wykładu „Aleksandria – specyfika społeczności miasta w świetle literatury diaspory” słuchaczom zostaną przybliżone w przystępny sposób wybrane aspekty interdyscyplinarnych studiów poświęconych dziejom i kulturze Aleksandrii. Zaprezentowana zostanie specyfika diaspory aleksandryjskiej od założenia miasta przez Aleksandra po upadek diaspory. Na podstawie materiału literackiego i papirologicznego ukazana zostanie problematyka polityczno-społeczna i religijno-kulturalna epoki pozwalająca także stawiać hipotezy dotyczące znaczenia dziedzictwa aleksandryjskiego dla przyszłości. Wykład jest kierowany szczególnie do osób zainteresowanych światem biblijnym i klasycznym, historią kultury i literatury (w tym żydowskiej), wczesnym chrześcijaństwem, oraz problematyką społeczną starożytności. Pomimo specyficznej (i trudnej) tematyki wykłady należące do tego bloku badawczo-dydaktycznego cieszyły się do tej pory zainteresowaniem słuchaczy.

Drugim celem jest przygotowanie z myślą o słuchaczach publikacji (w postaci monografii lub cyklu artykułów) ukazujących najistotniejsze kwestie związane ze studiami nad społecznością starożytnej Aleksandrii i jej kulturą. Obecnie na różnym etapie wydawniczym znajduje się kilka moich artykułów z tej dziedziny.

4. Analiza obrazów MRI i analiza neuropsychologiczna różnych grup klinicznych

Osoba kierująca: dr Natalia Nowaczyk

Celem tematu badawczego jest dalszy rozwój badań nad zależnościami między zmianami neuronalnymi a sprawnością funkcji neuropsychologicznych u mężczyzn z zaburzeniem używania alkoholu oraz sprawdzenie wybranych funkcji kognitywnych w innych grupach klinicznych. Planowane działania to: (1) zakup sprzętu (2) kontynuacja analizy danych neuroobrazowych (FLAIR, DTI, BOLD) pozyskanych w ramach grantu PARPA Narodowego Programu Zdrowia (3) napisanie publikacji.

5. Badania nad satysfakcją osób korzystających z autonomicznych (opartych o rozległe modele językowe) systemów do rozwiązywania konfliktów w paradygmacie porozumienia bez przemocy — przygotowanie systemu i badania pilotażowe

Osoba kierująca: prof. UAM dr hab. Paweł Kleka

Pozostałe osoby zaangażowane: studentka 5 roku psychologii Zofia Stocka, studentka 4 roku kognitywistyki Julia Jaszczak, lic. Anna Szwal

W ramach projektu chcemy zaprojektować system oparty o LLM do przeprowadzania mediacji między osobami z konfliktem o umiarkowanym nasileniu i przeprowadzić badania pilotażowe.

6. Badanie pilotażowe polskiej wersji narzędzia do badania doświadczenia przemocy seksualnej wśród grup marginalizowanych

Osoba kierująca: dr Agnieszka Łyś

Celem projektu jest stworzenie polskiej wersji narzędzia opartego na samoopisie, wzbogaconego materiałami wizualnymi i nagraniami dźwiękowymi (*audio computer-assisted self-interview - ACASI*), służącego do badania doświadczenia przemocy wśród osób, dla których standardowa forma wywiadu bądź ankiety byłaby niewystarczająca i mogłaby doprowadzić do niedoszacowania problemu, np. osób z niepełnosprawnością intelektualną, osób z niepełnosprawnościami sensorycznymi czy osób nieznających języka polskiego, np. osób uchodźczych. ACASI najczęściej stosowane jest do badań ilościowych, próby stosowania tej metody do diagnozy indywidualnej dają jednak obiecujące wyniki (Chinman et al., 2007). W ramach projektu zamierzam przetłumaczyć materiał werbalny narzędzia, a następnie zaplanować i przeprowadzić badanie pilotażowe polskiej wersji narzędzia wśród osób z niepełnosprawnościami. Liczę, że badanie to będzie podstawą do ubiegania się o grant ze źródeł zewnętrznych na przygotowanie ostatecznej wersji narzędzia, przydatnej zarówno do badań ilościowych, jak i do diagnozy indywidualnej.

7. Badanie procesów społecznych w świecie online i offline

Osoba kierująca: dr Dariusz Drązkowski

Pozostałe osoby zaangażowane: dr Maciej Behnke, mgr Radosław Trepanowski

Projekt ma na celu zgłębienie i zrozumienie procesów społecznych zachodzących zarówno w środowisku online, jak i offline. W ramach tego projektu, procesy społeczne online będą skoncentrowane na badaniu zachowań i interakcji graczy gier komputerowych. Badacze będą analizować, jak rozmaite aspekty gier komputerowych wpływają na interakcje między graczami,

budowanie społeczności w grach oraz reakcje emocjonalne związane z graniem online. Równocześnie, procesy społeczne offline będą skupiać się na badaniu reaktancji oraz wpływu na nią osób znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej. Badacze będą analizować, w jaki sposób ograniczenia i presja społeczna wpływają na reaktancję, czyli tendencję do obrony swoich przekonań i działań w obliczu zagrożenia dla wolności działania. Badania nad osobami biednymi skupią się na analizie, jak trudne warunki materialne wpływają na procesy społeczne i interakcje w życiu codziennym, a także na strategię radzenia sobie z trudnościami. Poprzez to badanie, projekt ma na celu poszerzenie wiedzy na temat procesów społecznych zarówno w świecie online, jak i offline, co pozwoli na lepsze zrozumienie zachowań ludzkich w różnych kontekstach społecznych i cyfrowych.

Planowane zadania badawcze: finansowanie badań naukowych (w tym zakup materiałów, wynagrodzenia dla uczestników badań) oraz prezentacja wyników na konferencjach naukowych.

8. Błądzenie myślami a mechanizmy uwagi, pamięci i kontroli poznawczej

Osoba kierująca: prof. UAM dr hab. Marek Kowalczyk

Planowane analizy mają na celu teoretyczną integrację wiedzy o błądzeniu myślami, czyli spontanicznie inicjowanej aktywności myślowej oderwanej od bieżącego zadania i otoczenia człowieka, z ustaleniami dotyczącymi funkcjonowania uwagi, pamięci, pamięci roboczej i mechanizmów kontroli poznawczej. W jakim zakresie właściwości błądzenia myślami – związki częstości, czasu trwania i charakteru jego epizodów z cechami zadania, stanem jednostki i jej indywidualnymi właściwościami, a także zależności między błądzeniem myślami a wykonaniem – dają się wyjaśnić na gruncie wiedzy o podstawowych mechanizmach umysłowych i różnicach indywidualnych oraz populacyjnych w ich funkcjonowaniu? Jakie perspektywy badawcze otwierają i jakie luki w wiedzy odsłaniają próby konstruowania tego rodzaju wyjaśnień?

9. Człowiek w sytuacji choroby przewlekłej

Osoba kierująca: prof. UAM dr hab. Michał Ziarko

Pozostałe osoby zaangażowane: doktorantki mgr Julia Krawczyk, mgr Julia Izbaner

W pewnej fazie życia, najczęściej w późnej dorosłości, z chorobą przewlekłą będzie zmagał się każdy człowiek. Aby dobrze z nią żyć konieczne jest podjęcie odpowiedniego leczenia i stosowanie się do zaleceń lekarskich. Ma to szczególne znaczenie w przypadku schorzeń zagrażających życiu oraz tych, które obarczone są ryzykiem wystąpienia niepełnosprawności. Celem prowadzonych badań będzie sprawdzenie, które z aspektów relacji lekarz pacjent, takie jak: zaufanie do lekarza, poczucie bezpieczeństwa w relacji z lekarzem, poczucie życzliwości płynącej ze strony lekarza, sprzyjają stosowaniu się do zleceń lekarski.

Innym aspektem zmagania się z chorobą przewlekłą jest ze zjawisko żalu po podjęciu decyzji medycznych. Drugi obszar badawczy będzie poświęcony identyfikacji determinantów żalu po decyzji

medycznej po przyjęciu szczepionki na COVID. Potencjalne czynniki nasilające żal będą poszukiwane wśród: wczesnych nieadaptacyjnych schematów, lęku przed COVID.

10. Dogmat o świadomości fenomenalnej

Osoba kierująca: dr Michał Wyrwa

Zarówno nauki empiryczne jak i rozważania filozoficzne zorientowane na opisanie fenomenalnego charakteru przeżyć świadomych znajdują się od dłuższego czasu w patowej sytuacji. Ostatnie lata przyniosły wzrost popularności głosów co bardziej radykalizujących, optujących za albo zignorowaniem tego stricte subiektywnego aspektu świadomości albo w ogóle zaprzeczających jego istnieniu. Znamiennym w tym zakresie jest relatywnie niewielki oddźwięk z jakim spotkał się w środowisku program badania tzw. meta-problemu świadomości (Chalmers, 2018), czyli źródeł traktowania świadomości jako empirycznie niewyjaśnialnego zjawiska. Przedkładany program badawczy wpisuje się w to ostatnie podejście i obejmuje zarówno analizę uzasadnień dla wyróżniania fenomenalnego aspektu świadomości oraz sposobów operacjonalizacji posiadania pojęcia fenomenalności doświadczenia. Do realizacji obu celów potrzebne są: (i) stworzenie i analiza korpusu tekstów z zakresu filozofii i nauki o świadomości, (ii) ocena intuicji problemowych na temat świadomości wśród badaczy świadomości i odniesienie ich do danych na temat potocznych intuicji problemowych. Planowanym rezultatem prac będzie publikacja poświęcona rekonstrukcji istniejących postaw wobec świadomości fenomenalnej. Rekonstrukcję taką należy postrzegać jako nieodzowny warunek dla zrozumienia problematyki meta-problemu świadomości.

11. Doświadczenia rodzicielskie kobiet żyjących w związkach z kobietami w świetle uwarunkowań osobowościowych i sytuacyjnych

Osoba kierująca: dr Jowita Wycisk

Kontynuacja opracowania wyników badań ilościowych z lat 2020-2022 (publikacja 3 artykułów naukowych).

Finalizacja prac redakcyjnych nad książką pokonferencyjną pt.: „Genealogie w ruchu LGBT+”

Transkrypcja i analiza wywiadów zebranych w latach 2022 i 2023.

12. Eksploracja ludzkich postaw wobec robotów

Osoba kierująca: prof. UAM dr hab. Paweł Łupkowski

Pozostałe osoby zaangażowane: pracownicy: dr inż. Marcin Jukiewicz; doktoranci: mgr Dawid Ratajczyk, mgr Aleksandra Wasielewska

W ramach proponowanego projektu przeprowadzani będziemy metaanalizy obecnych wyników badań dotyczących szeroko rozumianych postaw ludzi wobec robotów oraz będziemy realizowali badania związane z analizą takich postaw. W badaniach planujemy wykorzystanie szerokiej klasy bodźców (wizualnych, audiowizualnych oraz realnych robotów) ale także metod zaczerpniętych z językoznawstwa oraz analiz jakościowych.

Wyniki zostaną zaprezentowane w postaci raportów badawczych, artykułów oraz wystąpień konferencyjnych.

13. Emocje w aktywności gamingowej

Osoba kierująca: prof. UAM dr hab. Łukasz Kaczmarek

Badania dotyczyć będą nowych sposobów i obszarów zgłębienia zjawisk afektywnych za pomocą obserwacji funkcjonowania ludzi w trakcie grania w gry komputerowe. Szczególny nacisk zostanie położony na multimodalne podejście do pomiaru emocji obejmujące analizę procesów fizjologicznych oraz zachowań ekspresyjnych.

14. Facebookizacja a zachowania afiliacyjne w różnych typach związków intymnych

Osoba kierująca: prof. UAM dr hab. Lucyna Bakiera

Pozostałe osoby zaangażowane: dr Izabela Stankowska-Mazur

Projekt jest kontynuacją badań, których celem było sprawdzenie zależności między aktywnością na Facebooku a zachowaniami afiliacyjnymi i bliskością w związkach intymnych.

Planowane na rok 2024 zadania obejmują: 1) dalszą analizę uzyskanych wyników; 2) scharakteryzowanie aktywności osób dorosłych na portalu społecznościowym Facebook z uwzględnieniem okazywanych i odbieranych zachowań afiliacyjnych w związku intymnym; 3) czynny udział w konferencji naukowej w celu przedstawienia wyników badań; 4) publikację wyników badań w postaci artykułu naukowego; 5) upowszechnienie części uzyskanych wyników na portalu społecznościowym w celu rozpowszechniania wiedzy psychologicznej, w ramach działań popularyzujących UAM.

15. Fenotypy organizacji funkcji poznawczych

Osoba kierująca: prof. dr hab. Grzegorz Króliczak

Pozostałe osoby zaangażowane: dr Agnieszka Nowik, dr Maciej Raś

Efektywne, czy też optymalne funkcjonowanie mózgu ludzkiego zależy od swoistej prototypowej organizacji powiązanych, czy też odsegregowanych funkcji (poznawczych). Na poziomie populacji przejawia się to w tendencjach do dominacji pewnych fenotypów specjalizacji półkulowej. Najczęstszy z nich to przewaga lewej półkuli w kontroli języka produktywnego i wyuczonych czynności manualnych (praksji) oraz prawopółkulowa przewaga w kontroli uwagi i przetwarzania wzrokowo-przestrzennego, a także zwierciadlane odwrócony wariant tego fenotypu, który zdaje się niczym nie różnić w codziennym funkcjonowaniu (Gerrits, R., Verhelst, H., & Vingerhoets, G. (2020). Mirrored brain organization: Statistical anomaly or reversal of hemispheric functional segregation bias? *Proceedings of the National Academy of Sciences (USA)*, 117(25), 14057-14065. <https://doi.org/10.1073/pnas.2002981117>). W ostatnim czasie, w naszym laboratorium przebadaliśmy organizację kilku innych funkcji (np. Przybylski, L., & Kroliczak, G. (2023). The functional organization of skilled actions in the adextral and atypical brain. *Neuropsychologia*, 191, 108735. <https://doi.org/10.1016/j.neuropsychologia.2023.108735>, czy też nieopublikowanych dotąd badań nad neuronalnymi substratami decyzji poznawczych i/lub semantycznych). W najbliższych latach chcemy zgłębiać ich relacje do innych funkcji (badając ich organizację w mózgach osób nietypowych, lateralizację, powiązania wzajemne, czy też ich dysocjacje) podążając tropami z naszych wcześniejszych artykułów (np. Kroliczak et al. (2021). Manual praxis and language-production networks, and their links to handedness. *Cortex*, 140, 110-127. <https://doi.org/10.1016/j.cortex.2021.03.022>).

16. Formalne modelowanie rozumowań

Osoba kierująca: prof. UAM dr hab. Mariusz Urbański

Pozostałe osoby zaangażowane: prof. dr hab. Andrzej Wiśniewski, dr inż. Andrzej Gajda, mgr Leonard Kupś, Julia Flejsierowicz, Wiktor Nowicki, Karol Wapniarski

Celem planowanych działań jest rozwijanie formalnych narzędzi analizy rozumowań i prowadzenie badań, dotyczących fundamentalnych założeń stosowanych do tego celu logik. W szczególności, planujemy prowadzenie badań dotyczących: (1) temporalnych logik erotetycznych, (2) hybrydowych, neuronalno-symbolicznych narzędzi generowania hipotez abdukcyjnych, (3) minimalnych ontologicznych założeń warunkujących poprawność klasycznych sylogizmów kategorycznych.

17. Funkcje wykonawcze u osób z zaburzonymi nawykami żywieniowymi

Osoba kierująca: mgr Aleksandra Frydrysiak

Planowane są badania porównujące poziom dysfunkcji wykonawczych u młodych kobiet prezentujących objawy charakterystyczne dla kompulsywnego objadania (oceniane z użyciem Yale Food Addiction Scale) oraz młodych kobiet nie wykazujących żadnych objawów zaburzonego odżywiania. Szczególnie planowane jest zwrócenie uwagi na związek między niemożnością powstrzymania się od jedzenia a zaburzeniami z zakresu funkcjonowania uwagi (uwaga podzielna, uwaga selektywna) oraz kontroli hamowania reakcji. Powyższy plan badawczy jest propozycją otwartą i w trakcie prac może zostać rozszerzony o nowe elementy lub eksperymenty.

18. Indywidualne uwarunkowania kontroli w procesie karmienia i jedzenia

Osoba kierująca: dr Julita Wojciechowska

W temacie poświęconym badaniom nad procesami kontroli kontynuuję pracę nad opracowaniem monografii skupionej nad strategiami kontroli karmienia stosowanych przez rodziców.

19. Ja i tożsamość

Osoba kierująca: Aleksandra Pilarska

Prowadzone analizy teoretyczne i badania empiryczne mają pozwolić na lepsze zrozumienie podmiotowych (procesy i funkcje) oraz przedmiotowych (treść i struktura) aspektów Ja i tożsamości. Planowane działania będą zorganizowane m.in. w ramach projektów:

1. *Efekt języka obcego na przetwarzanie informacji o sobie.* Projekt realizowany we współpracy z dr. J. Przybyłem (WN UAM).
2. *Rola mentalizacji i samowspółczucia w dynamice objawów depresyjno-lękowych.* Projekt przygotowywany we współpracy z mgr M. Matysiak (Wielkopolskie Centrum Neuropsychiatryczne w Kościanie) i mgr. D. Zającem (SDNS UAM).
3. *Postrzeganie cech osobowości zdrowej oraz patologicznych cech osobowości u siebie i innych.*

20. Językowe wyrażanie patosu i zniekształceń poznawczych

Osoba kierująca: dr Barbara Konat

Pozostałe osoby zaangażowane: Paulina Żelewska

Planowana jest kontynuacja badań sposobów odwoływania się do emocji w sytuacji perswazyjnej, czyli Arystotelesowskiego patosu.

Materiał dla pierwszego badania stanowią nagrane wypowiedzi osób studenckich w ramach debaty zarejestrowanej podczas specjalnie zorganizowanej w tym celu „Szkoly Letniej”. Analizy będą dotyczyć środków językowych używanych dla konstruowania logosu (argumentów) i patosu (odwołań do emocji).

Materiałem drugiego badania, wykonywanego wraz z magistrantką Pauliną Żelewską, będą dane z mediów społecznościowych analizowane pod kątem językowych środków wyrazu zniekształceń poznawczych oraz ich potencjalnego powiązania z językiem emocjonalnym.

Planujemy co najmniej jeden artykuł w czasopiśmie anglojęzycznym prezentujący wyniki pierwszego badania. Na podstawie drugiego badania planujemy przygotowanie co najmniej wystąpienia konferencyjnego.

21. Kompozycja, struktura i rozwój sieci figur przywiązania

Osoba kierująca: dr Marta Karbowa-Płowens

- Przygotowanie bazy danych
- Analiza zgromadzonych danych
- Przygotowanie publikacji

22. Kontrola prakcji u osób prawo i niepraworęcznych oraz osób z typową i nietypową organizacją funkcji. Neuronalne korelaty planowania i egzekucji chwytu funkcjonalnego

Osoba kierująca: dr Łukasz Przybylski

- Analizy uzupełniające danych z eksperymentów fMRI dotyczących planowania i egzekucji chwytu funkcjonalnego pod kątem prawo i niepraworęczności oraz z typową i nietypową organizacją funkcji (model typowego i nietypowego fenotypu).
- Korekta po recenzjach złożonego w lipcu 2023 artykułu głównego dotyczącego tematu badawczego (*Neuropsychologia*)
- Przygotowanie artykułu dodatkowego dla *Data in Brief* obejmującego szczegółową charakterystykę danych.
- Przygotowanie kolejnej publikacji uwzględniającej szczegółową analizę ROI's dla badanych funkcji prakcji i języka.

23. Kwantyfikacja i identyczność w logice intuicjonistycznej. Teoria i zastosowania w modelowaniu rozumowań abdukcyjnych

Osoba kierująca: Szymon Chlebowski

Pozostałe osoby zaangażowane: Justyna Buczek, Barbara Świątło, Łukasz Abramowicz, Dawid Czech, Bartosz Paśka

W ramach wymienionego wyżej tematu badawczego zamierzamy przede wszystkim opisać (syntaktycznie i semantycznie) logikę intuicjonistyczną z dwoma rodzajami identyczności: obiektową i zdaniową, a także dwoma rodzajami kwantyfikatorów: wiążących zmienne nazwowe jak i zmienne zdaniowe. W tak ekspresywnym języku możliwe jest wyrażanie wielu własności, które nie są możliwe do wyrażenia w samej logice I-rzędu. Syntaktyczny opis tej logiki zostanie stworzony w języku dedukcji naturalnej, zaś semantyczny – przy użyciu narzędzi semantyki Kripkego.

Zamierzamy wykorzystać wspomniany system do modelowania rozumowań abdukcyjnych, szczególnie takich, w których z hipotezami abdukcyjnymi mogą być klasyczne tautologie, nieakceptowane przez intuicjonistów.

24. Mentalizowanie w zaburzeniach osobowości

Osoba kierująca: dr Monika Jańczak

Badacze są zgodni, że istnieją traumatyczne i pozatraumatyczne ścieżki prowadzące do zaburzeń osobowości, a traumatyczne doświadczenia są powszechne nie tylko w grupie klinicznej, ale także w ogólnej populacji. Psychopatologia rozwojowa oferuje szczególnie bogate ramy teoretyczne i koncepcyjne do wyjaśnienia, dlaczego u niektórych osób z czynnikami ryzyka zaburzeń osobowości (np. z doświadczeniem traumy) rozwija się patologia osobowości o różnym nasileniu, a u innych osób nie pojawiają się istotne problemy. Temat badawczy dotyczy roli mentalizacji i przywiązania dla związku między doświadczeniem traumy w dzieciństwie i okresie dorastania a nasileniem patologii osobowości. Mentalizacja jest częściowo nieświadomym, wyobrazeniowym procesem umysłowym polegającym na rozpoznaniu i rozumieniu zachowań i doświadczeń własnych i innych ludzi jako wynikających z intencjonalnych stanów psychicznych. Niedawne badania doprowadziły do istotnej zmiany poglądów na temat natury mentalizowania w normalnym i zaburzonym rozwoju osobowości. Mentalizacja, opisywana wcześniej jako jednorodna, raczej stabilna cecha, okazuje się być wielowymiarowa i wewnątrznie zróżnicowana, a także zależna od kontekstu i dynamiczna: może zmieniać się w zależności od sytuacji i okresu życia.

25. Między nadzieją a stratą – doświadczenia par zmagających się z niepłodnością

Osoba kierująca: dr Marta Mrozowicz-Wrońska

Projekt poświęcony będzie analizie doświadczenia par starających się o dziecko zmagających się z problemem niepłodności. Problem ten dotyczy w Polsce ok. 1.2 mln par (Janicka et al. 2021). Leczenie niepłodności to zazwyczaj długi proces, w którym prawdopodobieństwo porażki jest wysokie (np. skuteczność procedury in vitro w latach 2013-2016 wynosiła ok. 38%) (Janicka et al. 2021). Pary leczące się z powodu niepłodności doświadczają więc trwającej wiele miesięcy a nawet lat niepewności, czy ostatecznie uda im się mieć dziecko, porażek przy kolejnych nieudanych procedurach, stresu związanego z kolejnymi zabiegami etc. Celem projektu jest analiza jakościowa doświadczenia leczenia niepłodności w celu wyłonienia czynników związanych ze zdrowiem psychicznym, radzeniem sobie ze stresem i niepewnością oraz odpornością psychiczną i motywacją do utrzymania się w leczeniu. W ramach projektu: a) przeprowadzona zostanie analiza literatury tematu; b) analiza forów i internetowych grup wsparcia dla osób starających się o dziecko; c) przeprowadzenie pogłębionych wywiadów z osobami/parami starającymi się o dziecko i doświadczającymi trudności w tym obszarze; d) przeprowadzenie analizy tematycznej zebranego materiału w celu wyłonienia istotnych czynników związanych ze zdrowiem psychicznym, radzeniem sobie ze stresem, odpornością psychiczną i motywacją do utrzymania się w leczeniu.

Janicka, A., Spaczyński, R. Z., Koziół, K., Radwan, M., Kurzawa, R. (2021) Assisted reproductive medicine in Poland, 2013–2016: Polish Society of Reproductive Medicine and Embryology (PTMRiE) and Fertility and Sterility Special Interest Group of the Polish Society of Gynaecologists and Obstetricians (SPiN PTGiP) report. *Ginekologia Polska*, 92 (1), 7-15.

26. Mowa pogardy i nienawiści. Charakterystyka, uwarunkowania i konsekwencje

Osoba kierująca: prof. UAM dr hab. Monika Obrębska

Celem prezentowanego projektu jest próba zrozumienia i integracji motywacyjnych, poznawczych i społecznych uwarunkowań mowy nienawiści, odwołujących się do klasycznych badań z zakresu psychologii społecznej nad uprzedzeniami i stereotypami, pokazanie jej psychospołecznych konsekwencji oraz wyodrębnienie cech charakterystycznych, umożliwiających precyzyjne zakwalifikowanie danej wypowiedzi do tej kategorii uzusu językowego.

27. Odnowa i odpoczynek po pracy a zdrowie psychiczne i efektywność pracowników

Osoba kierująca: dr Jarosław Grobelny

W ramach zgłoszonego tematu badawczego planowane jest przeprowadzenie dwóch badań eksperymentalnych dotyczących skuteczności krótkich form odpoczynku (tzw. mikroprzerw) na zdrowie i efektywność pracowników oraz udział w konferencji VI Zjazd PSPO i EHOP 2024 w celu prezentacji wyników dotychczasowych badań.

28. Poczucie pewności w obliczu zmian podobieństwa pamięciowego i podobieństwa wyboru

Osoba kierująca: prof. UAM dr hab. Maciej Hanczakowski

Jednym z częstych sposobów badania pamięci jest test rozpoznania, w którym bodziec wcześniej studiowany zostaje zestawiony z bodźcem nowym. W zadaniu tym poprawność wskazania bodźca starego jest funkcją podobieństwa pamięciowego bodźca nowego do wcześniej studiowanych bodźców – im bardziej podobny jest bodziec nowy do któregośkolwiek bodźca starego, tym gorsze jest wykonanie testu rozpoznania. Równocześnie wykonanie testu jest też funkcją podobieństwa obu bodźców w trakcie dokonywania sądu pamięciowego – im bardziej bodziec nowy jest podobny do bodźca starego w danej próbie testu, tym lepszy poziom wykonania tego testu. Wcześniejsze badania sugerują, że te dwa czynniki dotyczące relacji bodźców nowych do starych – ich podobieństwo pamięciowe i podobieństwo wyboru na danej próbie testu – wpływają odmiennie na poprawność odpowiedzi i pewność badanych, że te odpowiedzi są poprawne. I tak, podczas gdy większe podobieństwo pamięciowe obniża poprawność, czasem równocześnie zwiększa pewność. Z kolei

większe podobieństwo wyboru podwyższa poprawność, ale wydaje się zmniejszać pewność. Celem planowanych badań będzie równoczesne zbadanie tych dwóch dysocjacji między poprawnością a pewnością w ramach jednego testu pamięci.

29. Poznawcza analiza emocji

Osoba kierująca: prof. UAM dr hab. Aleksandra Jasielska

Pozostałe osoby zaangażowane: dr Maja Stańko-Kaczmarek

Problematyka poznawczej analizy emocji będzie badana zgodnie z modelami teoretycznymi wiedzy społecznej, zaadaptowanymi dla potrzeb rozumienia wiedzy na temat emocji. Modele te wskazują na istnienie w obrębie wzmiankowanej wiedzy kilku składników: percepcyjnego- dotyczącego obserwacji danych zmysłowych i towarzyszącej refleksji umysłowej (np. procesy spostrzegania i rozpoznania emocji), konceptualnego- związanego z reprezentowaniem danych (np. czynienie z emocji przedmiotu myśli) oraz niekiedy symbolicznego- umożliwiającego wyrażanie danych przez jednostki językowe (np. nazywanie, wyrażanie emocji w języku, audiodeskrypcja). Zgodnie z tymi przesłankami badania będą dotyczyć: 1) wiedzy o emocjach, schematu emocjonalnego, twórczości emocjonalnej, artystycznej reprezentacji emocji, wczesnych dezadaptacyjnych schematów; 2) związku nawykowego zarządzania emocjami z aktualnym samopoczuciu; 3) polskiej adaptacji Skali Przetwarzania Emocjonalnego (*Emotional Processing Scale*).

30. Poznawcze, emocjonalne i behawioralne korelaty kreatywności

Osoba kierująca: dr Maja Stańko-Kaczmarek

Pozostałe osoby zaangażowane: Ryszard Zieliński (absolwent WPiK), Marta Holiak, Sylwia Kocot, Magdalena Malmur, Zofia Szwed (studentki WPiK)

1. Przygotowanie raportów z badań do publikacji.
2. Tłumaczenie/edycja i korekta.
3. Złożenie tekstów do czasopisma.
4. Korekta po recenzjach i ponowne złożenie do publikacji.

31. Praktyki religijne a egoizm w pracy. Mediacyjna rola ciemnej triady. Moderacyjna rola relacji z Bogiem oraz instrumentalnego klimatu organizacyjnego

Osoba kierująca: dr Marcin Wnuk

Zaangażowanie religijne owocuje cnotami pracowników i promuje zachowania prospołeczne w miejscu pracy. Brakuje badań na temat prewencyjnej roli religii wobec negatywnych cech osobowości, jako czynników poprzedzających aspołeczne zachowania w pracy. W ramach badań postanowiono sprawdzić, czy praktyki religijne negatywnie wpływają na cechy osobowości ciemnej triady jedynie w grupie, w której odnotowano ponadprzeciętne wyniki w postrzeganiu relacji z Bogiem, a instrumentalny klimat pracy z kolei wzmacnia pozytywny wpływ cech osobowości ciemnej triady na egoizm w pracy.

Modlitwa była ujemnie powiązana z narcyzmem, psychopatią i egoizmem w pracy wśród pracowników o ponadprzeciętnej pozytywnej relacji z Bogiem, a dodatkowo z makiawelizmem jedynie u pracowników o niższych niż przeciętne wynikach w tej zmiennej. Z kolei instrumentalny klimat organizacyjny wzmacniał pozytywny związek pomiędzy psychopatią a egoizmem w pracy. Nieistotny był związek uczestnictwa we Mszy św. z narcyzmem i makiawelizmem. Uczestnictwo we mszach zapobiega psychotyzmowi, ale tylko w przypadku ponadprzeciętnej pozytywnej relacji z Bogiem. Potwierdzono pozytywną rolę modlitwy w profilaktyce cech osobowości ciemnej triady jednak jedynie u pracowników mających silną, pozytywną relację z Bogiem. Tę samą funkcję pełni uczestnictwo we Mszy św., ale tylko w odniesieniu do psychopatii i pod warunkiem posiadania ponadprzeciętnego korzystnego obrazu relacji z Bogiem. Dodatkowo u pracowników, którzy w relacji do Boga osiągnęli przeciętne i niższe od przeciętnych wyniki, uczestnictwo we Mszy świętej było ujemnie powiązane z egoizmem w pracy.

32. Problemy edukacyjne, społeczne i wychowawcze uczniów z Ukrainy

Osoba kierująca: dr hab. Olga Sakson-Obada

Pozostałe osoby zaangażowane: dr hab. Jakub Isański (Wydział Socjologii UAM)

1. Skonstruowanie ankiety audytoryjnej dla nauczycieli polskich, w celu diagnozy obszarów problemowych związanych z edukacją uczniów z Ukrainy.
2. Skonstruowanie wywiadu dla nauczycieli do diagnozy wyzwań edukacyjnych, społecznych i wychowawczych, związanych z edukacją uczniów z Ukrainy w placówkach oświatowych na terenie Polski.
3. Przeprowadzenie badań i ich upowszechnienie.

33. Przymierze terapeutyczne a skuteczność psychoterapii i rehabilitacji neuropsychologicznej

Osoba kierująca: prof. dr hab. Lidia Cierpiątkowska

Empiryczne potwierdzenie istotnego wpływu przymierza terapeutycznego na skuteczność różnych modalności psychoterapii spowodowało zainteresowanie badaczy jego znaczeniem dla przebiegu i efektów innych form szeroko rozumianej pomocy psychologicznej i medycznej. Celem projektu badawczego jest dokonanie przeglądu literatury, zwłaszcza artykułów empirycznych i dotychczas przeprowadzonych metaanaliz wyników badań nad wpływem przymierza terapeutycznego na skuteczność rehabilitacji neuropsychologicznej. Wyniki analizy literatury posłużą sformułowaniu założeń nowego projektu badawczego.

34. Psychofizjologiczne funkcjonowanie człowieka

Osoba kierująca: dr Maciej Behnke

Emocje wyewoluowały, by poradzić sobie z podstawowymi zadaniami życiowymi (np. unikaniem zagrożenia). W nadchodzącym roku planuję zająć się badaniami związanymi z naturą i funkcją reakcji emocjonalnych, uwzględniając też bodźce wywołujące emocje jak i konsekwencje reakcji emocjonalnych.

35. Psychologiczne i psychopatologiczne następstwa wydarzeń traumatycznych

Osoba kierująca: dr Michał Sieński

Pozostałe osoby zaangażowane: prof. UAM dr hab. Michał Ziarko

Obecnie trwają prace publikacyjne nad książką Znaczenie wczesnych nieadaptacyjnych schematów w zjawisku rewiktymizacji, która podsumowuje pierwszy etap badań nad zjawiskiem rewiktymizacji wśród kobiet doświadczających przemocy w rodzinie.

Ponadto, w marcu 2024r. rozpocznie się kolejny etap badań nad wyżej wymienionym zjawiskiem w populacji mężczyzn, którzy doświadczyli wydarzeń traumatycznych w postaci przemocy w rodzinie pochodzenia.

36. Psychologiczne koncepcje przebaczenia

Osoba kierująca: prof. UAM dr hab. Anna Słysz

Pozostałe osoby zaangażowane: mgr Piotr Haładziński, prof. UAM dr hab. Aleksandra Pilarska, dr Joanna Urbańska

Badania empiryczne na gruncie psychologii nad uwarunkowaniami i konsekwencjami przebaczenia (*forgiveness*) i przebaczenia sobie (*self-forgiveness*) mają stosunkowo krótką (około 30-letnią) historię. Celem planowanych badań jest kontynuacja eksploracji przebaczenia sobie i innym jako

psychologicznych konstruktów. W latach 2022-2023 zespół badawczy przygotował uzgodnione tłumaczenia z języka angielskiego na język polski trzech kwestionariuszy Enrighta do badania przebaczenia: Enright Forgiveness Inventory (EFI-30), Enright Self-Forgiveness Inventory (ESFI), Enright Group Forgiveness Inventory (EGFI) oraz przeprowadził badania empiryczne nad wybranymi korelatami dyspozycyjnego przebaczenia sobie i innym. W ramach realizacji tematu badawczego będą prowadzone dalsze prace nad polską adaptacją tych kwestionariuszy oraz zostaną przygotowane raporty z badań. Zostaną także zaplanowane dalsze badania nad konstruktem psychologicznym jakim jest przebaczenie i jego korelatami. W tym kontekście zostaną rozważone m.in. wczesne nieadaptacyjne schematy poznawcze, myśli i zachowania suicydalne oraz zaburzenia osobowości.

37. Psychologiczne uwarunkowania zjawisk w życiu społecznym

Osoba kierująca: dr Michał Kosakowski

W ramach tematu badawczego planowana jest realizacja badań ankietowych oraz z wykorzystaniem metod dostępnych w ramach Laboratorium Psychofizjologii, dotyczących psychologicznych uwarunkowań zjawisk z obszaru poznania społecznego oraz przetwarzania emocji w kontekście relacji interpersonalnych i grupowych.

38. Psychospołeczne warunki pracy a dobrostan pracowników

Osoba kierująca: prof. UAM dr hab. Teresa Chirkowska-Smolak

Moje ubiegłoroczne badania skupiały się głównie na analizie wypalenia zawodowego oraz akademickiego u studentów. Kontynuując te projekty w 2024 roku, rozszerzymy nasze badania na inne grupy studentów. Równoległe, w ramach projektu realizowanego w 2023r., skupiamy się na analizie tych danych w celu wyodrębnienia indywidualnych wzorców wypalenia i jego organizacyjnych czynników.

Jednym z kluczowych obszarów moich badań jest proces odnawiania energii psychicznej i fizycznej, zwłaszcza po okresach intensywnej pracy. Ta tematyka jest ważna w kontekście obserwowanych wzorców wypalenia. W związku z tym, prowadzimy badania eksperymentalne, skupiające się na roli mikroprzerw w pracy i tym, jak przerwy mogą przyczynić się do regeneracji zasobów poznawczych i poprawy efektywności pracy.

Dodatkowo, w ramach nowej inicjatywy, planuję przeprowadzenie badań dziennikowych, skoncentrowanych na przerwach w ciągu dnia pracy. Będą to badania porównawcze polsko-greckie. Celem tych badań będzie zrozumienie, w jaki sposób spontaniczne przerwy i podejmowana podczas nich aktywność wpływają na ogólne samopoczucie i produktywność pracowników w różnych kontekstach kulturowych i zawodowych.

39. Relacje między pewnością a poprawnością odpowiedzi w zadaniach pamięciowych

Osoba kierująca: prof. UAm dr hab. Katarzyna Zawadzka

Pozostałe osoby zaangażowane: Paulina Pietrak, prof. UAM dr hab. Maciej Hanczakowski

Co do zasady ludzie są w stanie poprawnie szacować, czy ich odpowiedzi udzielone w zadaniach pamięciowych są poprawne, czy też nie. Niemniej jednak literatura dotycząca pamięci wskazuje na sytuacje, w których pewność i poprawność odpowiedzi się rozchodzą – określa się to mianem dysocjacji między pewnością a poprawnością. Rolą planowanych badań będzie więc zbadanie, dlaczego takie dysocjacje zachodzą na przykładzie jednej z sytuacji, w których są one powszechne: gdy osoby szacujące pewność dostają zewnętrzne wskazówki dotyczące tego, jakiej odpowiedzi powinny udzielić. Planowane badania będą weryfikować hipotezę, że to, czy zewnętrzne wskazówki wpływają czy nie na pewność odpowiedzi w teście typu stare/nowe – podczas gdy wpływają na poprawność – zależy od tego, czy odpowiedź jest udzielana na podstawie pamięci informacji („pamiętam, że to było prezentowane” – a więc osoba odpowiada „stare”), czy na podstawie braku pamięci („nie pamiętam, żeby to było prezentowane” – odpowiedź „nowe”). Testem tej hipotezy będzie zmiana zależności między pamięcią bądź jej brakiem a rodzajem udzielanej odpowiedzi („stare” czy „nowe”) poprzez sprawienie, że również odpowiedzi „nowe” będą opierać się na informacjach pamięciowych.

40. Rozwój funkcji wykonawczych w okresie dzieciństwa

Osoba kierująca: dr Sławomir Jabłoński

Pozostałe osoby zaangażowane: prof. UAM dr hab. Błażej Smykowski, mgr Szymon Bręński, mgr Magdalena Hardt

Prace badawcze będą obejmowały konceptualizację teoretyczną rozwoju funkcji wykonawczych, w tym identyfikację czynników środowiskowych warunkujących ten rozwój oraz opracowanie narzędzi pomiaru wymienionych wyżej zjawisk. W roku 2024 planowana jest: 1) kontynuacja analizy wyników badań laboratoryjnych nt. roli hamowania w interakcji matka-dziecko (praca doktorska M. Hardt), 2) kontynuacja prac nad arkuszem obserwacyjnym do rejestrowania zachowań nauczyciela sprzyjających uruchamianiu funkcji wykonawczych przez uczniów podczas zajęć edukacji wczesnoszkolnej, a także 3) opracowanie wstępnych projektów badań eksperymentalnych funkcji wykonawczych, 4) rozpowszechnianie uzyskanych wyników badań poprzez udział w konferencjach naukowych.

41. Rozwój tożsamości niepełnosprawności – konsekwencje dla zdrowia psychicznego

Osoba kierująca: dr Małgorzata Rękosiewicz

Jest to temat badawczy kontynuowany z poprzednich lat. W ramach tematu przygotowałam wystąpienie na XXXI Ogólnopolskiej Konferencji Psychologii Rozwojowej w Bydgoszczy w 2023 roku oraz artykuł naukowy – systematyczny przegląd literatury będący obecnie w recenzji. Obecnie w tłumaczeniu jest artykuł prezentujący polską adaptację Skali Rozwoju Tożsamości Niepełnosprawności przygotowaną we współpracy z autorką oryginalnego narzędzia – dr Anjali Forber-Pratt. Obecnie w przygotowaniu jest projekt badawczy dotyczący relacji między rozwojem poczucia niepełnosprawności i tożsamości niepełnosprawności a dobrostanem psychicznym. Badaniem objęte zostaną osoby zarówno z widoczną jak i niewidoczną niepełnosprawnością.

42. Seksualność w cyklu życia człowieka

Osoba kierująca: prof. dr hab. Maria Beisert

Pozostałe osoby zaangażowane:

- osoby zatrudnione: dr Dominika Bartoszak, dr Agnieszka Izdebska, dr Anna Roszyk, dr Filip Szumski, dr Marta Szymańska-Pytlińska, dr Monika Zielona-Jenek

- doktorantki: mgr Natalia Andrzejczyk, mgr Joanna Płonka, mgr Mercedes Sakrajda

Celem badań jest rozwoju seksualnego okresu dzieciństwa i dorosłości oraz nietypowego i zaburzonego funkcjonowania seksualnego w okresie dorosłości. Analizy służyć będą pogłębieniu rozumienia istoty rozwoju seksualnego, jego uwarunkowań oraz różnorodności ekspresji, w kontekście normy seksuologicznej. Prace zorganizowane będą w ramach szczegółowych projektów spajanych przez wiodący temat badawczy:

- a) Normatywna ekspresja seksualna w okresie dzieciństwa.
- b) Narcyzm a przywiązanie i funkcjonowanie seksualne w okresie wczesnej dorosłości.
- c) Funkcjonowanie seksualne kobiet dorosłych.
- d) Seksualność dorosłych mężczyzn.
- e) Satysfakcja seksualna.
- f) Wzorce zainteresowań seksualnych dorosłych mężczyzn.
- g) Wpływ deprivacji seksualnej na funkcjonowanie człowieka.
- h) Doświadczenia rodzeństwa osób wykorzystanych seksualnie w dzieciństwie.
- i) Nauczyciel wobec zjawiska wykorzystania seksualnego dziecka.
- j) Przebieg przestępstw seksualnych z perspektywy ofiar/pomijane populacje ofiar przemocy seksualnej
- k) Poznanie sprawców przestępstw seksualnych wobec dzieci.
- l) Zdolność do mentalizacji u sprawców przestępstw seksualnych wobec małoletnich.
- m) Ocena ryzyka recydywy seksualnej.

- n) Różnorodność płciowa i seksualna.
- o) Predyktory korzystania z określonych rodzajów treści pornograficznych.
- p) Ujawnienie wykorzystania seksualnego dziecka – proces adaptacji oraz postrzegane zmiany w diadzie rodziców nie będących sprawcami.
- r) Obraz ciała a seksualność.
- s) Seksualność w zaburzeniach osobowości.

43. Tożsamość polskiej myśli psychologicznej (1918-2018): analiza diachroniczna głównych narracji definicyjnych przedmiotu psychologii w ujęciu nowej historii psychologii

Osoba kierująca: mgr Konrad Kośnik

- Kontynuacja kwerendy bibliotecznej, wyjazdy do bibliotek poza Poznaniem
- Dalsza analiza polskich podręczników psychologicznych z lat 1918-2018 pod względem zawartych w nich narracji definicyjnych przedmiotu psychologii
- Interpretacja uzyskanych danych z perspektywy periodyzacji dziejów polskiej myśli psychologicznej
- Określenie stopnia indygeniczności polskiej myśli psychologicznej oraz jego dynamiki w analizowanym okresie
- Popularyzacja wniosków na konferencjach naukowych, w tym na corocznej konferencji European Society for the History of the Human Sciences

44. Uwarunkowania i konsekwencje życia w pojedynkę oraz rola codziennych interakcji społecznych dla zdrowia psychicznego

Osoba kierująca: prof. UAM dr hab. Katarzyna Adamczyk

Pozostałe osoby zaangażowane: mgr Monika Frydrychowicz, mgr Sebastian Pietrzak

Temat badawczy na rok 2024 stanowić będzie kontynuację tematu badawczego realizowanego w roku 2023. W roku 2024 planowane są dalsze zadania, których celem jest a) opis i wyjaśnienie doświadczenia niejasnej straty oraz określenie jej wpływu na życie osób żyjących w pojedynkę; b) prace teoretyczne nad modelem życia w pojedynkę w ujęciu teorii niejasnej straty; c) określenie roli wybranych uwarunkowań i konsekwencji życia w pojedynkę; d) określenie roli codziennych interakcji społecznych (w tym kontaktów online) dla zdrowia psychicznego.

45. Uwarunkowania spontanicznego podejmowania wzrokowej perspektywy poziomu pierwszego i drugiego

Osoba kierująca: prof. UAM dr hab. Adam Putko

Celem planowanych badań jest analiza roli, jaką w procesach spontanicznego podejmowania cudzej perspektywy wzrokowej o różnym poziomie złożoności odgrywają czynniki sytuacyjne i podmiotowe. Uwzględnione zostaną dwa podstawowe poziomy podejmowania perspektywy: poziom pierwszy, związany z pytaniem, *co widzi* druga osoba, oraz poziom drugi, związany z pytaniem, *jak widzi* dany obiekt lub scenę druga osoba. Badania zostaną przeprowadzone w schemacie eksperymentalno-korelacyjnym. Ich celem będzie porównanie wpływu kontekstu sytuacyjnego na częstość spontanicznego podejmowania każdego z poziomów perspektywy oraz roli podmiotowych (osobowościowych i poznawczych) czynników w warunkowaniu tendencji do takiego podejmowania perspektywy. Uzyskane wyniki pozwolą na lepsze zrozumienie mechanizmów leżących u podstaw obu form podejmowania perspektywy. Planowane jest przygotowanie raportu z badań.

46. Uwarunkowywanie sukcesu systemów fantazmatycznych

Osoba kierująca: prof. dr hab. Tomasz Polak

Pozostałe osoby zaangażowane: dr Beata Anna Polak

Proponujemy wielostronną analizę następującej tezy: Sukces systemów zorganizowanych wokół świadomości fantazmatycznej i współtworzących je ludzi opiera się na trzech przesłankach, które, by do owego sukcesu doprowadzić, muszą wystąpić i zadziałać razem:

1. Przesłanką pierwszą jest skuteczny dostęp do znacznej grupy osób niedocenionych w dotychczasowym układzie relacji społecznych. Chodzi o ich przejęcie na rzecz rodzącej się nowej struktury. Przejęcie takich osób jest skuteczne, jeśli można im zaimplementować przekonanie, że zostały wyrwane z dotychczasowego stanu niedocenienia na rzecz nowej, wyższej pozycji społecznej (cokolwiek to znaczy).
2. Przesłanką drugą jest uruchomienie w formującej się nowej społeczności procesów „kontrapolitycznych”, czyli takich, które wprawdzie w niczym nie posuwają naprzód jej cywilizacyjnego rozwoju czy usytuowania, ale dostarczają członkom takiej społeczności (nowego) poczucia suwerenności i suwerennego działania.
3. Przesłanką trzecią jest stworzenie innowacyjnego i zarazem manipulacyjnego języka, czyli takiej nowej ramy językowej, która odpowiednio wyrazi nową tożsamość takiej społeczności.

Obecnie projekt jest w fazie redagowania części trzeciej przygotowywanej publikacji.

47. Wokół normatywności i nietypowości rozwoju psychicznego człowieka

Osoba kierująca: prof. UAM dr hab. Lucyna Bakiera

Celem projektu jest analiza konstruktów teoretycznych w psychologii rozwoju człowieka i poddanie ich dyskusji skupionej wokół zasadniczego pytania, jakim jest problem granicy między normą a zaburzeniem rozwoju psychicznego. Konsekwencje nieprecyzyjnego ustalania wspomnianej granicy widoczne są w diagnostyce psychologicznej i dotyczą np. zmian (nie)punktualnych czy neuro(a)typowości. Cele szczegółowe odnoszą się do wyznaczników rozwoju w poszczególnych stadiach. O ile zdecydowanie łatwiej wskazać normatywny przebieg zmian rozwojowych w okresie dzieciństwa i dorastania, to norma rozwojowa w dorosłości jest zdecydowanie bardziej dyskusyjna z racji wieoopcynności dróg rozwojowych. Stanowisko wypracowane zostanie w toku debaty w środowisku psychologów rozwojowych i opublikowane w postaci artykułu naukowego.

48. Wpływ immersji związanej z grami fabularnymi na udzielanie rzetelnych i trafnych odpowiedzi w psychologicznych narzędziach badawczych

Osoba kierująca: dr hab. Paweł Kleka

Pozostałe osoby zaangażowane: studentka 5 roku psychologii Zofia Stocka, studentka 4 roku kognitywistyki Julia Jaszczak, lic. Anna Szwał

W ramach projektu chcemy przeprowadzić badania nad wpływem immersji związanej z odgrywaniem roli na jakość pozyskiwanych wyników w testach / kwestionariuszach psychologicznych. Zbudowane w 2023 roku narzędzie badawcze posłuży nam do przeprowadzenia badań i zebrania wyników.

49. Wybrane problemy etyczne zawodu psychologa

Osoba kierująca: prof. dr hab. Władysław Jacek Paluchowski

Problematyka:

- konteksty etyki: badania psychologiczne (moralność), socjologia (konsonans godnościowy)
- dylemat etyczny – definicja, badanie, czynniki wpływające na decyzje moralne, model podejmowania decyzji
- podstawowe założenia etyk zawodowych
- podstawowe zasady etycznej działalności zawodowej psychologa (godność, autonomia, intymność, prywatność, poufność; troska o dobrostan osób, uczciwość, zawodowa i naukowa odpowiedzialność)
- konflikt interesów; podwójne relacje; relacje miłosne (romantyczne)

- etyka testowania (zagrożenia wynikające z diagnozowania i orzekania, dostęp do narzędzi, kompetencje do badania testami, standardy wiarygodności testu, diagnozowanie osób z niepełnosprawnościami)
- etyczne problemy pomagania (ingerowania w życie klienta; pomoc psychologiczna a wartości, kontrakt; powściągliwość w kontaktach – praca z ciałem, krytyka terapii)
- dydaktyka przedmiotu Etyka zawodu psychologa (rozwiązywanie dylematów przez studentów)

50. Wyzwania epistemologiczne w badaniach nad rasą i rasizmem w kontekstach pół-peryferyjnych

Osoba kierująca: prof. UAM dr hab. Monika Bobako

Celem projektu będzie zmapowanie najważniejszych problemów epistemologicznych, które pojawiają się w badaniach nad rasą i rasizmem prowadzonych w kontekstach określanych mianem „pół-peryferyjnych”. Pojęcie to, zaczerpnięte z prac Immanuela Wallersteina, odnosi się do usytuowania zarówno w ramach globalnych struktur ekonomicznych i politycznych, jak i w powiązanych z nimi systemach wytwarzania wiedzy. Punktem wyjścia projektu będzie zwrócenie uwagi na skomplikowane relacje, które wiążą ontologiczny i epistemologiczny wymiar problematyki rasy i rasizmu oraz pokazanie, iż lokalna - „pół-peryferyjna” - specyfika tej problematyki nie jest możliwa do uchwycenia poprzez kategorie poznawcze stworzone do opisu kwestii związanych z rasą i rasizmem w krajach „centrum”.

51. Zaburzenia osobowości w kontekście modeli dymensjonalnych oraz modeli rozwojowych

Osoba kierująca: dr Dominika Górka

Modele dymensjonalne opisane w Sekcji 3 DSM-5 oraz ICD-11 dają nową perspektywę wyjaśnienia zaburzeń osobowości poprzez uwzględnienie poziomu głębokości zaburzeń oraz konstelacji patologicznych cech. Aktualnie nie jest jasne w jaki sposób modele dymensjonalne korespondują z modelami rozwojowymi zaburzeń osobowości. W modelach rozwojowych tematy więzi i autonomii (*Relatedness and Self Definition Luyten i Blatt, 2013*) wyznaczają treściowe aspekty wewnętrznych reprezentacji, a także w pośredni sposób ich dojrzałość czy poziom patologii. Podstawowym celem zadania badawczego jest sprawdzenie czy przy kontroli poziomu głębokości patologii osobowości tematy więzi i autonomii determinują różne aspekty funkcjonowania osób z zaburzeniami osobowości (lęk separacyjny vs lęk przed uwikłaniem w relacje). Realizacja zadania będzie przebiegać w kilku mniejszych projektach, w tym eksplorujących zależności między poziomem głębokości patologii osobowości a kontrolą zorientowaną na zależność vs osiągnięcia czy zaspokojeniem i frustracją potrzeb relacyjnych i autonomii itd.

52. Zastosowanie metod obliczeniowych w teorii dowodu

Osoba kierująca: prof. UAM dr hab. Dorota Leszczyńska-Jasion

Pozostałe osoby zaangażowane: prof. UAM dr hab. Jerzy Pogonowski, dr Szymon Chlebowski, mgr Agata Tomczyk

W 2024 roku prace zespołu będą obejmować generowanie drzew dowodowych i ich ocenę przy pomocy opracowanych kryteriów. Prace będą prowadzone na poziomie klasycznego rachunku zdań, ale w miarę możliwości będą rozszerzane na zdaniowe logiki nieklasyczne.

53. Znaczenie relacji z rodzeństwem dla społeczno-emocjonalnego rozwoju dziecka i jego dobrostanu

Osoba kierująca: dr Karolina Appelt

Mimo powszechności i znaczenia relacji w rodzeństwie badania nad tymi relacjami długo znajdowały się w cieniu badań nad wpływem rodziców i rówieśników na rozwój dziecka (White, Hughes, 2021). Od 2000 roku można zauważyć znaczny wzrost liczby projektów badawczych dotyczących relacji w rodzeństwie (analiza bazy Scopus), choć w Polsce jest on nadal słabo widoczny. Zaplanowane na 2024 rok zadania w ramach projektu to:

a) dalsza kwerenda literatury przedmiotu oraz opracowanie wniosku o finansowanie projektu badawczego; b) przetestowanie narzędzi do badania wybranych spośród oferowanych przez Diagnostics sp. z o.o. (w Baterii Kwestionariuszy Funkcjonowania Społecznego B-KFS); c) rekrutacja badanych do badań zgodnie z przyjętymi kryteriami włączania i wyłączenia; d) zbieranie odpowiedzi osób badanych; e) analiza uzyskanych wyników; f) udział w konferencji w celu przedstawienia wyników badań; g) przygotowanie publikacji.

54. Związek pomiędzy czasem trwania hamowania szczątkowego i długością iluzji tonu Zwickera w grupie osób z tinnitusem

Osoba kierująca: dr Małgorzata Wrzosek

Zjawisko hamowania szczątkowego (RI, *residual inhibition*) polega na chwilowym zlikwidowaniu lub osłabieniu percepcji tinnitusu (TI, szumów usznych) w następstwie prezentacji dźwięków takich jak np. szum szerokopasmowy (obejmujący pewien zakres częstotliwości). Zwyczajowo zjawisko to trwa kilka sekund. Ton Zwickera (ZT, *Zwicker tone*) to iluzja polegająca na percepcji nieistniejącego tonu, który powstaje po zakończeniu prezentacji szumu zawierającego lukę w swoim widmie (*spectral gap*), czyli pewien niepobudzany zakres częstotliwości. Wygenerowany w ten sposób ton ma częstotliwość odpowiadającą w przybliżeniu środkowi niepobudzanego pasma częstotliwości i również trwa ok. kilku sekund. W ramach przedstawionego tematu badawczego zamierzam sprawdzić, czy odpowiednio

dopasowane do indywidualnej charakterystyki tinnitusu generatory RI i ZT mogą wywoływać zjawiska o takim samym bądź zbliżonym czasie trwania. W tym celu planuję przebadac grupę osób doświadczających tinnitusu i porównac czas trwania obu zjawisk. Taka obserwacja mogłaby w sposób istotny przybliżyć głębsze zrozumienie mechanizmów tinnitusu. Po określeniu indywidualnej charakterystyki tinnitusu dla każdej z osób badanych przygotowane zostaną odpowiednio dopasowane generatory, które prezentowane będą kilkakrotnie. Przyznane mi środki posłużą na sfinansowanie kart upominkowych będących rekompensatą za udział w badaniu.

55. Związek pomiędzy dominującymi perspektywami czasowymi a dokuczliwością tinnitusu

Osoba kierująca: dr Małgorzata Wrzosek

Koncepcja perspektyw czasowych zaproponowana przez Zimbardo i Boyd (1999) jest związana z określonym podejściem do przeszłości, teraźniejszości i przyszłości. Zimbardo i Boyd wyróżnili pięć różnych perspektyw czasowych takich jak: przeszłość negatywna, przeszłość pozytywna, teraźniejszość hedonistyczna, teraźniejszość fatalistyczna i przyszłość. Perspektywa czasowa odgrywa istotną rolę w kontekście zdrowia psychicznego. Opisywany w literaturze związek pomiędzy określonymi perspektywami czasowymi a depresją lub przewlekłym bólem stanowi punkt wyjścia dla realizowanego przeze mnie badania. Jego celem jest próba odpowiedzi na pytanie, czy posiadanie określonej dominującej perspektywy czasowej u pacjentów z tinnitusem wiąże się z jego większą dokuczliwością. Do pomiaru dokuczliwości tinnitusu wykorzystuję polskie adaptacje kwestionariuszy *Tinnitus Handicap Inventory* i *Tinnitus Functional Index* oraz wzrokową skalę analogową (VAS, *Visual Analog Scale*). Polska wersja skróconego kwestionariusza *Zimbardo Time Perspective Inventory* (ZTPI), zawierająca podskale odpowiadające poszczególnym perspektywom czasowym, jest użyta do określenia profilu perspektyw czasowych i dominujących perspektyw czasowych, zdefiniowanych jako podskale z najwyższym wynikiem. W badaniu mierzony jest również stopień zadowolenia z życia (*Satisfaction with Life Scale*) i występowanie objawów depresji (*Center for Epidemiologic Studies Depression Scale*). Mam nadzieję, że przyznane mi środki posłużą na dofinansowanie wyjazdu na jedną z największych w dziedzinie tinnitusu konferencji naukowych *Tinnitus Research Initiative 2024*.